

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
АГРОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ У ЧАЧКУ
Цара Душана 34, 32000 Чачак
Тел: 032/303410; Факс: 032/303401
Е-пошта: afdekanat@kg.ac.rs; <http://www.afc.kg.ac.rs/>

ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ
СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА МАСТЕР АКАДЕМСКИХ
СТУДИЈА АГРОНОМИЈА (60 ЕСПБ)

Чачак, фебруар 2022. године

САДРЖАЈ

УВОД

Стандард 1. Структура студијског програма

Стандард 2. Сврха студијског програма

Стандард 3. Циљеви студијског програма

Стандард 4. Компетенције дипломираних студената

Стандард 5. Курикулум

Стандард 6. Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Стандард 7. Упис студената

Стандард 8. Оцењивање и напредовање студената

Стандард 9. Наставно особље

Стандард 10. Организациона и материјална средства

Стандард 11. Контрола квалитета

Стандард 12. Студије на даљину

ТАБЕЛЕ: Табеларни подаци приказани су у електронској форми у посебном фолдеру - **Tabele**.

ПРИЛОЗИ: Прилози су приказани у електронској форми. У тексту описа стандарда сваки прилог је линкован (**CTRL + click to follow link**). Поред тога, комплетни прилози за документацију дати су у посебном фолдеру - **Prilozi**.

УВОД

Назив студијског програма	Мастер академске студије Агрономија
Самостална високошколска установа у којој се изводи студијски програм	Агрономски факултет у Чачку
Високошколска установа у којој се изводи студијски програм	Универзитет у Крагујевцу Агрономски факултет у Чачку
Образовно-научно/образовно-уметничко поље	Техничко-технолошке науке
Научна, стручна или уметничка област	Биотехничке науке
Врста студија	Мастер академске студије
Обим студија изражен ЕСПБ бодовима	60 ЕСПБ
Назив дипломе	Мастер инжењер пољопривреде
Дужина студија	1 година (два семестра)
Година у којој је започела реализација студијског програма	школска 2009/2010. година
Година када ће започети реализација студијског програма (ако је програм нов)	-
Број студената који студира по овом студијском програму	88
Планирани број студената који ће се уписати на овај студијски програм	32
Датум када је програм прихваћен од стране одговарајућег тела (навести ког)	(2008): Одлука Наставно-научног већа Агрономског факултета, број 1334/3 од 06.06.2008. године; Стручно веће за техничко-технолошке науке Универзитета у Крагујевцу одлука бр. 1019/3 од 20.06.2008; Одлука Сената Универзитета у Крагујевцу број 1088/5 од 04.07.2008. године. (2013): Одлуке Наставно-научног већа Агрономског факултета број 1463/2-VI од 07.06.2013. године и одлука бр. 353/2 од 19.06.2013. године; Одлука Сената Универзитета у Крагујевцу од 27.06.2013. године. (2022): Одлука Наставно-научног већа Агрономског факултета, број 125/2-I од 02.02.2022. године;
Језик на коме се изводи студијски програм	Српски језик
Година када је програм акредитован	ПРВА АКРЕДИТАЦИЈА: Уверење о акредитацији студијског програма мастер академских студија Агрономија (60 ЕСПБ), број: 612-00-1440/12/2008-04, Београд, 20.03.2009. године. ПОНОВНА АКРЕДИТАЦИЈА: Уверење бр. 612-00-00204/2015-04 од 06. 03. 2015. године.
Web адреса на којој се налазе подаци о студијском програму	Сајт Агрономског факултета у Чачку: https://www.afc.kg.ac.rs/index.php/sr/

Стандард 1. Структура студијског програма

Студијски програм мастер академских студија (МАС) Агрономија има 60 ЕСПБ и садржи све законом предвиђене елементе, и то: Циљеве студијског програма; Врсту студија и исход процеса учења; Стручни, академски, односно научни назив; Услове за упис на студијски програм; Листу обавезних и изборних предмета са оквирним садржајем; Начин и потребно време за извођење студија; Бодовну вредност сваког предмета исказану у складу са европским системом преноса бодова (ЕСПБ); Бодовну вредност завршног рада исказану у ЕСПБ бодовима; Предусловне за упис појединачних предмета; Начин избора предмета из других студијских програма и Услове за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија.

Студијски програм МАС Агрономија (60 ЕСПБ) састоји се од 4 студијска изборна подручја – модула: Модул 1. Ратарство и повртарство, Модул 2. Воћарство и виноградарство, Модул 3. Заштита биљака и Модул 4. Зоотехника. На студијском програму заступљен је 1 обавезни предмет који има статус заједничког обавезног предмета за сва 4 модула и укупно 42 изборна предмета. Од 42 изборна предмета, статус заједничких изборних предмета за више модула има 22 предмета, а статус изборног предмета који се изучавају на појединачним модулима има 20 предмета. Од укупног броја понуђених изборних предмета, на сваком модулу бира се 4 предмета. На модулу Ратарство и повртарство заступљен је 21 изборни предмет, од којих студент бира 4 предмета. На модулу Воћарство и виноградарство студент бира 4 предмета од понуђених 23 изборна предмета. На модулу Заштита биљака има укупно 14 изборних предмета, од којих студент бира 4 предмета и на модулу Зоотехника има укупно 11 изборних предмета, од којих се бира 4 предмета.

По завршетку мастер академских студија студент стиче академски назив Мастер инжењер пољопривреде (скраћено Маст. инж. пољ.), са називом одређеног модула. Исход процеса студирања је стручњак који поседује детаљнија и продубљенија знања, вештине и друге способности у односу на ниво компетенција стечен на основним академским студијама. Стечено знање свршеном студенту мастер академских студија обезбеђује стручност за рад на институтима, факултетима, научним лабораторијама и истраживачким центрима на којима се изучавају биотехничке науке из области ратарства, крмног биља, повртарства, воћарства, виноградарства, зоотехнике и заштите биљака. Стечене опште и предметно специфичне компетенције по завршетку мастер академских студија представљају основу за оригиналност у развијању и примени идеја, као и знања, вештина и других способности неопходних за разумевање научне основе и припрему за виши степен студија - докторске студије.

Услови за упис МАС су завршене основне академске студије (Агрономских, односно пољопривредних и других сродних факултета) и претходно остварени обим студија од најмање 240 ЕСПБ. Упис кандидата се врши на основу Конкурса. Одлуку о расписивању конкурса доноси Сенат Универзитета у Крагујевцу, на предлог Наставно-научног већа Факултета. Пријем кандидата прецизно је дефинисан Правилником о упису студената на студијске програме, усвојеном дана 21.11. 2016. године, на седници Наставно научног већа Агрономског факултета у Чачку, и заведен под бројем 2866/1, доступан на сајту Факултета, линк: https://www.afc.kg.ac.rs/files/data/dokumenta/pravilnici/Pravilnik_o_upisu_studenata_na_sp.pdf

Настава се изводи у трајању од једне године подељене у два семестра, од којих сваки траје 15 наставних недеља. Укупан број ЕСПБ по семестру је 30 ЕСПБ, а за академску годину 60 ЕСПБ, укључујући и бодове за стручну праксу, СИР и завршни рад. Бодовна вредност сваког предмета приказана је у Табели 5.2. Број ЕСПБ бодова утврђен је за сваки предмет према оптерећењу студената и према јединственој методологији и одражава оптерећеност студента. Бодовна вредност је прецизирана Правилником о ЕСПБ бодовима који је Агрономски факултет израдио 2008. године, а допуњен и измењен на седници Наставно-научног већа од 07.06.2013. године. Правилник о ЕСПБ бодовима је у складу са нормативима које је поставила Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије, а доступан је на сајту Факултета, линк: https://www.afc.kg.ac.rs/images/stories/dokumenta/pravilnik_o_esp_bodovima.pdf.

У првом семестру студенти поред обавезног предмета, бирају и четири изборна предмета. Листа обавезног и изборних предмета, као и бодовна вредност сваког предмета исказана у складу са ЕСПБ приказана је у спецификацији предмета, као и оквирни садржај предмета и предуслови за упис појединих предмета. У Табели 5.2, приказана је спецификација свих предмета са оквирним садржајем. Фонд часова предвиђен за сваки предмет је 2 часа предавања и 2 часа вежби. Радно оптерећење студената за савладавање градива сваког појединачног

предмета износи 6 ЕСПБ бодова. У другом семестру студенти су обавезни да обаве Стручну праксу (3 ЕСПБ). Студијски истраживачки рад (СИР) се реализује кроз теоријске и експерименталне основе завршног рада, са 20 часова активне наставе и 12 ЕСПБ. Израдом и одбраном завршног рада студент стиче 15 ЕСПБ. Студенти имају могућност преласка са других мастер студијских програма у оквиру истих или сродних области студија, како је регулисано Правилником о правилима студија на основним и мастер студијама, доступним на сајту Факултета: https://www.afc.kg.ac.rs/images/stories/dokumenta/pravilnik_o_pravilima_studija.pdf. На основу свега наведеног, може се констатовати да студијски програм МАС Агрономија (60 ЕСПБ) садржи све Законом предвиђене елементе и има предвиђени број ЕСПБ бодова.

Прилог за стандард 1: Публикација установе, Сајт Агрономског факултета у Чачку: <https://www.afc.kg.ac.rs/index.php/sr/> - Прилог 1.1

Стандард 2. Сврха студијског програма

Сврха студијског програма мастер академских студија (МАС) је у складу са задацима и циљевима Факултета. Реализацијом овако конципираног студијског програма школују се мастер инжењери пољопривреде, који поседују компетентност засновану на светским стандардима. Сечена знања на овом студијском програму су неопходна основа за даље школовање на докторским академским студијама (ДАС).

Сврха студијског програма МАС Агрономија (60 ЕСПБ) је образовање студената за препознатљиве и јасне професије и занимања која доприносе развоју пољопривредне производње, са становишта рационалног коришћења природних ресурса, у складу са принципима одрживог развоја. На основу стечених знања и вештина свршени студенти МАС Агрономија стичу компетентност у националним, европским и светским оквирима, за јасну и препознатљиву професију мастер инжењера пољопривреде.

Факултет је, у складу са основним задацима и циљевима високошколске установе (ВУ), дефинисао задатке и циљеве МАС Агрономија (60 ЕСПБ), ради образовања високо компетентних кадрова из области пољопривреде. Студијски програм конципиран је тако да обезбеђује стицање најновијих знања за реализацију постављених циљева у савременој пољопривредној производњи у областима ратарства, крмног биља, повртарства, воћарства, виноградарства, заштите биљака и зоотехнике. Високо образовани стручњаци из наведених области пољопривреде, неопходни су за савремено креирање технологије биљне производње, заштите биљака и зоотехнике. Због тога је сврха овог студијског програма да формира високо оспособљене стручњаке за рационалну и одрживу пољопривредну производњу. Мастер инжењери пољопривреде са различитим усмерењима, које им пружа 4 различита модула, поред конвенционалних познаваће и интегралне системе пољопривредне производње и заштите биљака, као и органску производњу. Студијски програм има за циљ да сва понуђена знања пружи у форми која обезбеђује ефикасну и компетентну примену у практичној производњи и научноистраживачком раду.

Студијски програм је у складу са потребама и развојем пољопривредне биљне и сточарске производње, као и заштите биљака засноване на принципима одрживог развоја. Интегрише пољопривредне, еколошке и економске интересе садашњег и будућег развоја, а у циљу производње квалитетне и здравствено безбедне хране, намењене домаћем и иностраном тржишту. Сврха студијског програма је да студенти надограде основна знања о гајењу биљака и животиња као и заштите биљака чиме доприносе унапређењу производње применом савремених агротехничких мера и да примене поједина биотехнолошка решења у пољопривредној производњи. Такође, треба да се упознају на који начин се могу остварити бољи производни ефекти и како се може утицати на смањење производних трошкова, чиме се остварује и боља конкурентност на тржишту пољопривредних производа.

Прилог за стандард 2: Публикација установе, Сајт Агрономског факултета у Чачку: <https://www.afc.kg.ac.rs/index.php/sr/> - Прилог 1.1

Стандард 3. Циљеви студијског програма

Студијски програм мастер академских студија (МАС) Агрономија (60 ЕСПБ) има јасно дефинисане циљеве. Циљеви студијског програма су постизање општих и предметно-специфичних компетенција и академских вештина у оквиру 4 модула: Модул 1. Ратарство и повртарство, Модул 2. Воћарство и виноградарство, Модул 3. Заштита биљака и Модул 4. Зоотехника. Студијски програм је у складу са основним задацима и циљевима које је поставио Агрономски факултет у Чачку. Основни циљ студијског програма је постизање и развој општих и стручних компетенција и академских вештина из области биотехничких наука, које су неопходне за сагледавање и решавање конкретних проблема у развоју пољопривредне производње са становишта очувања животне средине и рационалног коришћења постојећих ресурса. Један од посебних циљева је развијање нивоа знања и свести код студената за потребом перманентног образовања, а посебно у контексту очувања животне средине. Сечена знања и искуства на овом студијском програму представљају логичну надоградњу образовања стеченог на основним академским студијама. Остварењем ових циљева студент развија креативне способности и овладава специфичним практичним вештинама неопходним за обављање професије. Студенти се оспособљавају за непосредан рад у пољопривредној производњи у току кога професионално примењују савремене и ефикасне технологије. Студенти стичу знања и вештине, које ће им омогућити да повећају рентабилност производње сировина за финалне намирнице биљног и анималног порекла, односно за производњу квалитетних и здравствено безбедних пољопривредних производа. Савладавањем студијског програма студенти стичу опште способности за: објективно вредновање научно истраживачког рада, праћење научно стручне литературе, комуницирање са стручњацима из своје и других области, развој професионалне етичности, развој способности планирања и организовања производње, способности самосталног рада, овладавање методама истраживања, извођења експеримената, обраду података, тумачење резултата и доношења закључака и презентацију и примену стеченог знања и резултата истраживања, све уз континуирани развој креативног размишљања. Предметно-специфичне способности зависно од модула подразумевају: детаљно познавање технологије производње ратарске, повртарске, воћарске и сточарске производње у функцији одрживог развоја пољопривреде и познавање метода заштите биљака; примену одговарајућих мера за повећање ефикасности рада и веће економске добити; самосталној изради студија и пројеката из свих области пољопривредне производње. Студент стиче продубљено знање и разумевање научне основе уз примене различитих метода научно-истраживачког рада у различитим дисциплинама наведених изборних подручја.

Развијање предметно-специфичних компетенција у појединим изборним областима подразумевају:

Ратарство и повртарство: упознавање са савременим технологијама производње у ратарству повртарству и крмном биљу. Студент је оспособљен за детаљно познавање структуре и функционисања агроекосистема у циљу рационалног и профитабилног коришћења природних ресурса у пољопривреди, затим специфичних начина производње ратарских и повртарских биљака и семенских усева, производње и дораде семена, специфичности органског система гајења, прописа и стандарда, економичности органске производње, спровођења специфичности у области заштите биљака, рационалну примену генетичких ресурса гајених биљака и познавање принципа биотехнологије и биосигурности;

Воћарство и виноградарство: детаљно познавање начина и метода пројектовања, експлоатације и реализације воћарске и виноградарске производње у функцији одрживог развоја пољопривреде, примену одговарајућих мера за повећање ефикасности рада и веће економске добити, уз контролу квалитета добијених производа, самосталну израду студија и пројеката у области воћарства и виноградарства;

Заштита биљака: детаљније упознавање са важнијим болестима и штеточинама гајених биљака, коровима у усевима и засадима, пестицидима и начином њихове примене и другим мерама у систему заштите биљака од болести, штеточина и корова.

Сечена знања су основа за очување приноса и квалитета у биљној производњи на пројектованом нивоу, за производњу здравствено безбедне хране и заштиту животне средине. Сечена знања и искуства на овом студијском програму треба да буду логична надоградња образовања стеченим на основним академским студијама;

Зоотехника: савладање теоријских и практичних знања из области одгајивања и селекције,

исхране, репродукције и здравствене заштите домаћих животиња у складу са принципима одрживог развоја и заштите животне средине. Завршетком овог модула студенти стичу широко знање и разумевање стручне и научне основе сточарства.

По завршетку мастер академског студијског програма Агрономија (60 ЕСПБ) формирају се стручњаци способни за развој и примену научних достигнућа. Стечени ниво знања обезбеђује стручњацима њихову одговарајућу примену у пракси и научно истраживачком раду. Стечена знања и вештине су основа за даље стручно усавршавање, као и за упис на докторске академске студије (ДАС).

Прилог за стандард 3: Публикација установе, Сајт Агрономског факултета у Чачку:
<https://www.afc.kg.ac.rs/index.php/sr/> - [Прилог 1.1](#)

Стандард 4. Компетенције дипломираних студената

Мастер инжењери пољопривреде, студијског програма мастер академских студија (МАС) Агрономија су компетентни и квалификовани за решавање сложених и практичних проблема из области савремене пољопривредне производње. Завршетком студијског програма студенти се оспособљавају за познавање и разумевање струке, примену стечених знања у оквиру биљне производње, заштите биљака и зоотехнике посебно у сектору малих породичних и фармерских газдинстава, као и читавог аграрног сектора уз ефикасну заштиту животне средине, посебно у нашим руралним подручјима. Савладавањем МАС Агрономија (60 ЕСПБ) студенти стичу опште и предметно-специфичне способности које су у функцији квалитетног обављања стручне и научне делатности у области пољопривреде. Савладавањем студијског програма студенти стичу опште способности у оквиру анализе, синтезе и предвиђања решења и последица; овладавања методама, поступцима и процесима истраживања; развоја критичког и самокритичког мишљења и приступа; примене знања у пракси; развоја комуникационих способности и спретности, као и сарадње са ужим и ширим, тј. са домаћим и међународним окружењем. Савладавањем студијског програма студенти стичу предметно-специфичне способности из области биљне производње (ратарство и повртарство, воћарство и виноградарство), заштите биљака и зоотехнике (сточарство), и то: темељно познавање и разумевање проблематике биљне и анималне производње као и заштите биљака; организације и контроле процеса биљне и анималне производње као и заштите биљака; решавања конкретних проблема уз употребу научних метода и поступака; повезивања основних знања из различитих области и њихове примене; праћења и примене новина у струци; развоја вештина и спретности у употреби теоријских и практичних знања; употребе информационих технологија; самосталног извођења експеримената, обраде резултата, тумачења резултата, формулисања и доношења закључака и способности да на одговарајући начин напишу и презентују резултате рада. Мастер студенти овог нивоа студија поседују компетенције за примену знања у пракси и праћење и примене иновација и решавање конкретних проблема у струци. Код студената се током студијског програма посебно негује и развија способност за тимски рад и развој професионалне етике. Компетенције дипломираних студената потврђују се издавањем дипломе о завршеним МАС одређеног студијског подручја, односно модула. Саставни део дипломе је и додатак дипломе. У додатку дипломе приказан је списак положених предмета и добијене оцене као и имена наставника који су изводили наставу. Списак положених предмета указује на проучаване дисциплине и ужу област усавршавања у оквиру одређеног модула реализованог кроз мастер студијски програм. Ниво знања које су студенти усвојили и савладали реализацијом студијског програма МАС Агрономија пружа одличну базу за потенцијални наставак усавршавања на докторским студијама. Компетенција, пре свега, укључује развој критичког мишљења, способност анализе и решавања проблема, са јасном представом о добрим и лошим странама донетих одлука и поступака.

Прилог за стандард 4: Додатак дипломе - [Прилог 4.1](#)

Стандард 5: Курикулум

Структура курикулума студијског програма мастер академских студија (МАС) Агрономија (60 ЕСПБ) обухвата прецизан распоред предмета по семестрима, фонд часова активне наставе, самосталну активност студента исказану кроз Студијско истраживачки рад (СИР), затим кроз обављање Стручне праксе и израду и одбрану Завршног мастер рада ([Табела 5.1](#) и [Табела 5.1Б](#) Распоред предмета по семестрима и годинама студија). За реализацију сваке наставне активности предвиђен је одређени број ЕСПБ бодова. Оптерећење студената исказано кроз ЕСПБ бодове је равномерно распоређено јер је предвиђено да и у првом, и у другом семестру студент стекне по 30 ЕСПБ бодова, односно 60 ЕСПБ бодова за цео студијски програм.

Студијски програм МАС Агрономија (60 ЕСПБ) се састоји од 4 студијска изборна подручја - модула, и то: Модул 1. Ратарство и повртарство, Модул 2. Воћарство и виноградарство, Модул 3. Заштита биљака и Модул 4. Зоотехника .

У курикулуму студијског програма МАС Агрономија (60 ЕСПБ) дефинисан је опис сваког предмета у виду спецификације која садржи назив, тип предмета, годину и семестар студија, број ЕСПБ бодова, име наставника и сарадника, циљ предмета са очекиваним исходима, знањима и компетенцијама, предуслове похађања предмета, садржај предмета, препоручену литературу, методе извођења наставе, начин провере знања кроз предиспитне и испитне активности. ([Табела 5.2](#)). У студијском програму заступљено је укупно пет предмета и сви предмети су једносеместрални, слушају се у току првог семестра и носе по 6 ЕСПБ (5 предмета \times 6 ЕСПБ = 30 ЕСПБ бодова). Од укупног броја предмета, један предмет има статус обавезног, а четири предмета су изборни. Заједнички обавезни предмет за сва 4 модула је Принципи експерименталног рада.

На студијском програму МАС Агрономија (60 ЕСПБ) има укупно 42 изборна предмета. На модулу Ратарство и повртарство има укупно 22 изборних предмета од којих студенти одабирају 4 предмета. На модулу Воћарство и виноградарство има укупно 24 изборних предмета од којих студенти одабирају 4 предмета. На модулу Заштита биљака има укупно 15 изборних предмета од којих студенти одабирају 4 предмета и на модулу Зоотехника има укупно 11 изборних предмета од којих студенти одабирају 4 предмета. Сходно одабиру теме завршног рада, студент заједно са ментором мастер завршног рада одабира четири изборна предмета са листе изборних предмета за одређени модул, а која су у функцији израде Завршног рада ([Табела 5.2](#) Спецификација предмета и [Табела 5.3](#) Листа изборних предмета).

У структури студијског програма МАС Агрономија, изборни предмети су заступљени са 68% ([Извештај 1.](#) о структури студијског програма), што задовољава стандард да изборни предмети буду заступљени са више од 30% у односу на укупан број ЕСПБ бодова. Такође, унутар сваког појединачног модула проценат изборне наставе је већи од 30% у односу на број ЕСПБ бодова који припадају модулу. Тако, на модулу Ратарство и повртарство проценат изборне наставе износи 62%; на модулу Воћарство и виноградарство проценат изборне наставе износи 62%; на модулу Заштита биљака проценат изборне наставе износи 62% и на модулу Зоотехника проценат изборне наставе износи 62% од броја ЕСПБ бодова који припадају модулу.

У другом семестру МАС предвиђени су: Стручна пракса, Теоријске и експерименталне основе завршног рада и Израда и одбрана завршног рада.

Стручна пракса има за циљ да студенте уведе у практичне аспекте струке. Похађањем стручне праксе, у укупном трајању од 45 часова, студент стиче 3 ЕСПБ ([Табела 5.2](#) - Спецификација стручне праксе). Стручна пракса се реализује у одговарајућим научно истраживачким установама са којима Факултет има уговоре о пословно-техничкој сарадњи, привредним друштвима и експерименталним засадама на огледним добрима Факултета.

Теоријске и експерименталне основе завршног рада (СИР) носи 12 ЕСПБ.

На крају МАС одређена је, као обавезна активност студента, израда и одбрана Завршног рада. За ову активност предвиђено је 15 ЕСПБ бодова и представља оптерећење студента везано за постављање и праћење експеримента, обраду добијених података, писање и презентацију рада. У оквиру израде Завршног рада предвиђен је активни рад ментора са студентима у вези са избором теме, радом на огледу и прегледом урађеног рада ([Табела 5.2](#) - Спецификација завршног рада). Завршетком студијског програм студент стиче 60 ЕСПБ и академски назив мастер инжењер пољопривреде са назнаком модула који је завршио.

Студијски програм МАС Агрономија разликује се од осталих мастер студијских програма на Агрономском факултету за најмање 35% од укупног броја ЕСПБ.

У структури студијског програма МАС Агрономија (60 ЕСПБ) правилно су заступљене групе предмета према захтевима мастер академских студија. Научно-стручни и стручно-апликативни предмети са укупно 71,30% и академско-општеобразовни и теоријско-методолошки са 28,70%, у односу на укупан број ЕСПБ.

Сви предмети су једносеместрални.

Број часова активне наставе просечно износи 20 часова недељно, а укупна оптерећеност студента, у току једне године, просечно износи 24,50 часова недељно.

Табеле и Прилози за стандард 5:

[Табела 5.1](#) Распоред предмета по семестрима и годинама студија

[Табела 5.1.Б](#) Распоред предмета по семестрима и годинама студија МАС

[Табела 5.2](#) Спецификација предмета

[Табела 5.2А](#) Књига предмета

[Табела 5.3](#) Листа изборних предмета

[Извештај 1.](#) Извештај о структури студијског програма

[Блок табела 5.1](#) Студијски програм са изборним подручјима-модулима

[Прилог 5.1](#) Књига предмета

[Прилог 5.2](#) Одлука о прихватању студијског програма од стране стручних органа високошколске установе

[Прилог 5.3](#) Програм научноистраживачког рада

[Прилог 5.4](#) Решење о акредитацији научноистраживачке организације рада

[Прилог 5.5](#) Уговори о обављању стручне праксе студената МАС Агрономија

Стандард 6: Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Студијски програм мастер академских студија (МАС) Агрономија (60 ЕСПБ) конципиран је тако да на свеобухватан и интердисциплинарни начин пружи студентима најновија научна и стручна знања у области својих студијских подручја - модула: Модул 1. Ратарство и повртарство, Модул 2. Воћарство и виноградарство, Модул 3. Заштита биљака и Модул 4. Зоотехника.

Студијски програм је целовит и свеобухватан, усклађен са савременим светским достигнућима у области биљне и анималне производње као и заштите биљака и упоредив је са сличним акредитованим програмима одговарајућих иностраних високошколских установа (ВУ), нарочито у европским државама, које су потписници Болоњске декларације. Студијски програм МАС Агрономија (60 ЕСПБ) је целовит и свеобухватан.

Усаглашен је са другим студијским програмом МАС који се реализује на Агрономском факултету у Чачку (МАС Прехрамбена технологија, 60 ЕСПБ). Студијски програми МАС трају два семестара, односно једну годину и имају 60 ЕСПБ бодова. Нови, уверењем од 24.09.2021. године акредитовани студијски програм МАС Зоотехника (120 ЕСПБ) је специфичан, линк: https://www.afc.kg.ac.rs/files/data/akreditacija/akreditacija_2021/Uverenje_MAS_Zootehnika.pdf, јер су основне академске студије (ОАС) на студијском програму Зоотехника трогодишње (180 ЕСПБ).

Студијски програм је формално и структурно усклађен са утврђеним предметно специфичним стандардима за акредитацију. МАС Агрономија су усаглашене са европским стандардима у погледу услова уписа, трајања студија, услова преласка у наредну годину, стицања дипломе и начина студирања.

Основни елементи усаглашености огледају се у следећем:

- укупно трајање ОАС (240 ЕСПБ) и МАС (60 ЕСПБ) је пет година и остварених 300 ЕСПБ;
- сви предмети су једносеместрални;
- примењен је европски систем преноса бодова (ЕСПБ);
- изборни предмети у склопу појединачних модула, као и између различитих модула заступљени су у складу са предвиђеним стандардом;
- постоји стручна пракса;
- на крају студија предвиђена је израда завршног мастер завршног рада.

Квалитет мастер студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових специфичних циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз континуирано осавремењивање садржаја и прикупљање повратних информација о квалитету програма од релевантних организација. Агрономски факултет у Чачку редовно и систематски проверава и ревидира циљеве свих студијских програма и њихову усклађеност са мисијом и циљевима Факултета. Такође, Факултет редовно анализира структуру и садржај, исходе и компетенције студената по завршетку студирања, као и могућности запошљавања и даљег школовања својих студената. При томе, Факултет је омогућио студентима активно учешће у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма, редовно прибавља повратне информације послодаваца, привредних и ванпривредних организација и других релевантних институција о квалитету студија и својих студијских програма. Поред тога, Факултет обезбеђује непрекидно осавремењивање садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих међународних ВУ. Студијски програм МАС Агрономија (60 ЕСПБ) упоредив је и усклађен са шест акредитованих програма иностраних ВУ, од којих су најмање две из ВУ европског образовног простора, и то:

1. Biotechnical Faculty, University of Ljubljana, Slovenia <https://www.bf.uni-lj.si/en/study/study-programmes/2020091415355179/agronomy>
2. University of Hohenheim, Stuttgart, Germany <https://agrar.uni-hohenheim.de/en/master>
3. Faculty of Horticulture, Lednice; Mendel University of Agriculture and Forestry, Brno, Czech Republik <http://www.zf.mendelu.cz/studium/programy.ht> <https://af.mendelu.cz/30538-nmgr-studium>
4. University of Zagreb, Faculty of Agriculture <https://www.agr.unizg.hr/hr/group/292/Hortikultura++Vo%C4%87arstvo>

Прилози за стандард 6:

Документација о најмање три акредитована инострана програма, са којим је програм усклађен - [Прилог 6.1](#); [Прилог 6.2](#); [Прилог 6.3](#); [Прилог 6.4](#)
Препоруке или усклађеност са одговарајућим добром праксом у европским институцијама - Прилог 6.5

Стандард 7. Упис студената

Високошколска установа у складу са друштвеним потребама и својим ресурсима уписује студенте на одговарајући студијски програм на основу успеха у претходном школовању и провере њиховог знања, склоности и способности.

Агрономски факултет у Чачку у складу са кадровским, материјално-техничким и просторним капацитетима на мастер академске студије Агрономија уписује одређени број студената, који је сваке године дефинисан посебном одлуком Наставно-научног већа Факултета. Одлуку о броју студената чије ће школовање бити финансирано из буџета доноси Влада Републике Србије. Све податке у вези са уписом и студирањем Агрономски факултет у Чачку објављује на огласној табли и својој Web-страници (<https://www.afc.kg.ac.rs/index.php/sr/>). Поред тога, конкурс за упис студената објављује се и у средствима јавног информисања. Планирани број студената за упис на мастер академске студије Агрономија износи 32 студента.

Одлуку о расписивању конкурса доноси Сенат Универзитета у Крагујевцу, на предлог Наставно-научног већа Факултета. Приликом уписа студената проверавају се њихове способности које одговарају природи и карактеру студијског програма МАС Агрономија и објавиће се у конкурс. Услови за упис мастер студија су завршене основне академске студије (Пољопривредних и других сродних факултета), претходно остварени обим студија од најмање 240 ЕСПБ из области Пољопривреде, поља техничко-технолошких наука и других релевантних области. Одабир кандидата за упис, од укупног броја пријављених, врши се на основу постигнутог успеха и дужине трајања студирања на основним академским студијама, а сходно одредбама Статута и Правилника о упису студената на студијске програме Агрономског факултета у Чачку. Након завршеног Конкурса, на основу просечне оцене и дужине студирања на основним академским студијама, комисија за упис формира ранг листу кандидата. Право уписа остварују они кандидати који буду рангирани у оквиру предвиђеног броја студената за упис.

Табеле и Прилози за стандард 7:

Табела 7.1. Преглед броја студената који су уписани на студијски програм у текућој и претходне две године.

Табела 7.2. Преглед броја студената који су уписани на студијски програм по годинама студија у текућој школској години.

Прилог 7.1. Конкурс за упис студената;

Прилог 7.2. Решење о именовању комисије за пријем студената.

Прилог 7.3. Услови уписа студената (извод из Статута институције, или други документ) - (прилози су исти као прилози који се дају у документацији за акредитацију установе, уз програм се прилажу само у електронској верзији). Институција је дужна да при упису на мастер студије води рачуна о претходно стеченим компетенцијама кандидата.

Стандард 8. Оцењивање и напредовање студената

Оцењивање студената врши се непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита.

Студенти се оцењују према унапред објављеним критеријумима, правилима и процедурама у складу са: Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту, Правилником о правилима студија на основним и мастер академским студијама на Агрономском факултету у Чачку, Правилником о обављању стручне праксе студената на Агрономским факултету у Чачку, Правилником о ЕСПБ бодовима и Правилником о изради и одбрани завршног рада на основним и мастер академским студијама.

Студент савлађује студијски програм мастер академских студија Агрономија полагањем испита из укупно пет предмета (једног обавезног и четири изборна), реализацијом стручне праксе, савладавањем теоријских и експерименталних основа завршног рада и израдом и одбраном завршног рада, чиме стиче укупан број од 60 ЕСПБ.

Сваки појединачни предмет у студијском програму има одређени број ЕСПБ који студент остварује када са успехом положи испит који се састоји из предиспитних и испитних обавеза. Број ЕСПБ утврђује се на основу радног оптерећења студента у савлађивању одређеног предмета и применом јединствене методологије високошколске установе за све студијске програме. Коначна оцена, на сваком предмету из МАС Агрономија, формира се на основу континуираног праћења и оцењивања активности и знања студента (уредно присуствовање и активно учешће у настави и вежбама, колоквијуми, израда семинарских радова, израда писмених тестова, студијски-истраживачки рад, писмени и усмени испит). Укупан број поена на предмету износи 100, од чега студент на предиспитним обавезама може остварити минимално 30, а максимално 70 поена. Остатак се остварује на испитним обавезама.

Сваки предмет из студијског програма МАС Агрономија има јасан и објављен начин стицања поена. Начин стицања поена током извођења наставе укључује број поена које студент стиче по основу сваке појединачне врсте активности током наставе или извршавањем предиспитне обавезе и полагањем испита.

Укупан (коначан) успех студента, на сваком појединачном предмету, изражава се оценом од 5 (није положио) до 10 (одличан). Коначна оцена се заснива на укупном броју поена, који је студент остварио на предиспитним и испитним обавезама, а према приказаном квалитету стечених знања и вештина. У програму сваког предмета, дефинисан је минимални број поена, који студент мора да оствари на предиспитним обавезама, да би стекао услов за приступ извршавању испитних обавеза. Тај број поена зависи од предвиђеног максималног броја поена, који се може остварити на предиспитним обавезама.

Агрономски факултет у Чачку у поступку самовредновања систематично анализира, оцењује и унапређује методе и критеријуме оцењивања студената по предметима и предузима одговарајуће мере уколико дође до неправилности у пролазности и расподели оцена у дужем периоду. Продекан за наставу упознаје Наставно-научно веће са постигнутим резултатима студената по испитним роковима. Наставно-научно веће предузима корективне мере у случају сувише ниске пролазности или других неправилности у оцењивању. Поред тога, Студентски парламент непрекидно анализира рад студената, услове студирања и даје предлоге за унапређење квалитета наставе.

Табеле и Прилози за стандард 8:

[Табела 8.1.](#) Збирна листа поена по предметима које студент стиче кроз рад у настави и полагањем предиспитних обавеза као и на испиту.

[Табела 8.2.](#) Статистички подаци о напредовању студената на студијском програму.

[Прилог 8.2.](#) Књига предмета - (у документацији и на сајту институције).

Стандард 9: Наставно особље

За реализацију студијског програма мастер академских студија Агрономија, ангажовано је наставно особље са потребним стручним и научним квалификацијама. Број наставника одговара потребама студијског програма и усклађен је према броју предмета и броју часова активне наставе на тим предметима.

Број наставника је довољан да покрије укупан број часова наставе на студијском програму, тако да наставник остварује просечно 180 часова активне наставе (предавања, консултације, вежбе, практичан рад, провера знања) годишње, односно 6 часова недељно, са толеранцијом од 20%. За реализацију студијског програма МАС Агрономија, Агрономски факултет ангажује 27 наставника и 6 сарадника. Од укупног броја наставника који реализују наставу на студијском програму Агрономија са четири модула (Ратарство и повртарство, Воћарство и виноградарство, Заштита биљака и Зоотехника) 25 наставника је запослено на Агрономском факултету са 100% радног времена, док су 2 наставника ангажована по основу уговора о допунском раду, уз претходно добијену сагласност за допунски рад од матичних институција где су ти наставници запослени.

Просечно оптерећење наставника на студијском програму МАС Агрономија износи 1,30 часова, а сарадника 1,33 часова. Наставници запослени са пуним раним временом на Агрономском факултету (100% радног времена) држе 97,63% часова предавања (Таб.9.0-Електронски образац – Оптерећење наставника на нивоу обухвата акредитације) у наставним звањима: наставник страног језика (1), доцент (5), ванредни професор (4) и редовни професор (16). Научне и стручне квалификације наставног особља одговарају образовно научном пољу биотехничких наука-пољопривреда и нивоу њихових задужења. Сваки наставник има потребне референце (минимално 5) из уже научне области из које изводи наставу на студијском програму. Квалитет и број сарадника (5 асистената и 1 истраживач сарадник) у потпуности одговара потребама студијског програма, при чему сарадници остварују до 300 часова вежби годишње, односно до 10 часова недељно.

Величина групе за предавања и вежбе одговара предвиђеним стандардима за поље техничко-технолошких наука.

Табеле и Прилози за стандард 9:

[Табела 9.0.](#) Укупни подаци о наставном особљу на Агрономском факултету у Чачку

[Табела 9.1.](#) Научне, уметничке и стручне квалификације наставника и задужења у настави

[Табела 9.1.а.](#) Књига наставника - студијски програм МАС Агрономија

[Табела 9.2.](#) Листа ангажованих наставника са пуним радним временом на студијском програму МАС Агрономија

[Табела 9.4.](#) Листа осталих ангажованих наставника - допунски рад на студијском програму МАС Агрономија

[Табела 9.5.](#) Листа сарадника ангажованих са пуним радним временом на студијском програму МАС Агрономија

[Табела 9.8.](#) Збирни преглед броја свих наставника по областима и ужим научним ангажованих на студијском програму МАС Агрономија

[Прилог 9.1.](#) Изводи из електронске базе података (ЕБП) пореске управе Републике Србије (ПУРС) са потписом и печатом

[Прилог 9.2.](#) Уговори о раду, избори у звања, дипломе, сагласности, изјаве, МА и М1/М2, наставника са пуним радним временом на студијском програму МАС Агрономија

[Прилог 9.4.](#) Уговори о ангажовању, избори у звања, дипломе, сагласности и изјаве, наставника - допунски рад на студијском програму МАС Агрономија

[Прилог 9.5.](#) Уговори о раду, избори у звања, дипломе, сагласности, изјаве, МА и М1/М2, сарадника са пуним радним временом на студијском програму МАС Агрономија

[Прилог 9.6.](#) Правилник о избору наставног особља на Агрономском факултету у Чачку

Стандард 10. Организациона и материјална средства

За извођење студијског програма обезбеђују се одговарајући људски, просторни, техничко-технолошки, библиотечки и други ресурси који су примерени карактеру студијског програма и предвиђеном броју студената.

Просторни, технички, организациони и библиотечки ресурси примерени су карактеру студијског програма Мастер академске студије агрономије са модулима, као и предвиђеном броју студената.

Листа просторија за извођење наставе је у [Табели 10.1](#). Према [Прилогу 10.1.А](#) факултет поседује зграду од 3.341 m², а просторије су опремљене потребном техничком опремом за савремено извођење наставе ([Табела 10.2.](#)). Обезбеђена су огледна добра површине 133 ha обрадивог земљишта по основу споразума о коришћењу ([Прилог 10.1.Б](#)).

Библиотека располаже са 488 наслова релевантних за извођење наставе ([Табела 10.3](#)) уз покривеност предмета одговарајућом уџбеничком литературом ([Табела 10.4](#) и [10.5](#)). Обезбеђена је покривеност свих предмета одговарајућом уџбеничком литературом, училима и помоћним средствима која су расположива на време и у довољном броју за нормално одвијање наставног процеса овог студијског програма. За извођење студијског програма обезбеђена је и потребна информациона технологија ([Прилог 10.3](#)).

Обезбеђен је простор за особе са отежаним кретањем у складу са Правилником о техничким стандардима приступачности.

Табеле и Прилози за стандард 10:

[Табела 10.1.](#) Листа просторија са површином у високошколској установи у којој се изводи настава на студијском програму:

[Табела 10.2.](#) Листа опреме за извођење студијског програма.

[Табела 10.3.](#) Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм.

[Табела 10.4.](#) Листа уџбеника доступна студентима на студијском програму.

[Табела 10.5.](#) Покривеност обавезних предмета литературом (књигама, збиркама, практикумима..., које се налазе у библиотеци или их има у продаји.

[Прилог 10.1.А](#) Доказ о власништву - објекти.

[Прилог 10.1.Б](#) Споразуми о коришћењу - земљиште.

[Прилог 10.2.](#) Извод из књиге инвентара.

[Прилог 10.3.](#) Доказ о поседовању информационе технологије, броја интернет прикључака и сл. (ови прилози су исти као прилози који се дају у документацији за акредитацију установе, уз програм се прилажу само у електронској верзији).

Стандард 11: Контрола квалитета

Контрола квалитета студијског програма спроводи се редовно и систематично путем самовредновања и спољашњом провером квалитета.

Контрола квалитета студијског програма се спроводи редовно и систематично кроз поступак самовредновања, једном у две до три године (самовредновање спроведено децембра 2020. године и приказано на веб-сајту факултета www.afc.kg.ac.rs), као и спољашњом провером квалитета једном у пет година. Комисија за обезбеђење квалитета обавља непосредни увид у све области рада и утврђује ниво достигнутог стандарда квалитета. На основу Правилника о стандардима самовредновања квалитета наставе и педагошког рада наставника врши се провера квалитета студијског програма.

У контроли квалитета студијског програма и услова рада на факултету обезбеђена је активна улога студената. Према Статуту Агрономског факултета дефинисане су надлежности Студентског парламента и студента продекана, а студенти су активно укључени и у процес анкетирања и обраде података.

Табеле и Прилози за стандард 11:

Табела 11.1 Листа чланова комисије организационих јединица задужених за квалитет (Комисије за квалитет...) на Установи.

Прилог 11.1. Извештај о резултатима самовредновања Установе; Извештај о самовредновању студијског програма..

Прилог 11.2. Јавно публикован документ – Политика обезбеђења квалитета- Установе.

Прилог 11.3. Правилник о уџбеницима на Установи.

Прилог 11.4. Извод из Статута Установе којим се регулише оснивање и делокруг рада организационих јединица задужених за квалитет (комисије за квалитет...).